

تا وقتی آمریکا، آمریکاست و جمهوری اسلامی، جمهوری اسلامی است، دوستی بین اینها را نخواهیم داشت. اما این دلیل نمی‌شود که دشمنی و اختلافات موجود را مدیریت نکنیم تا هزینه‌ها کاهش پیدا نکند. ما می‌توانیم هزینه‌ها را کاهش دهیم. دلیل ندارد که مردم ایران هر هزینه‌ای را بدهند و هر فشاری را تحمل کنند. اگر می‌توانیم هزینه‌ها را کاهش دهیم، باید مدیریت کنیم

حل بسیاری از مشکلات ما در منطقه و اجرای سیاست همسایگی است. ما الان حتی با کشوری مانند بحرین و مصر که قطع رابطه هستیم، رفت و آمد داریم. وزیر خارجه مصر به من گفت که ما اگر رابطه داشتیم، پس چکار می‌کردیم! در فاصله کوتاهی که رابطه هم نداشتیم رؤسای جمهوری ۲ بار با هم ملاقات کردند، بیش از ۱۰ بار با من به قاهره رفتم یا وزیر خارجه این کشور به تهران آمد یا در جاهای مختلف همدیگر را دیدیم یا تلفنی گفت‌وگو کردیم.

رابطه‌مان با عربستان الان در شرایط بسیار خوبی است. این رابطه جلورفته است و حوادث اخیر هم هیچ خللی در آن ایجاد نکرده است. با بقیه کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس و منطقه پیرامونی خود، منطقه قفقاز و آسیای مرکزی نیز مناسبات خوبی داریم. سفرهای رئیس‌جمهوری به منطقه از جمله به ترکمنستان و تاجیکستان در همین چهارچوب بود. حتی با افغانستان هم رابطه خوبی داریم. من علی‌رغم همه مخالفت‌ها و انتقادات تصمیم گرفتم به این کشور سفر کنم، زیرا واقعیتی وجود دارد که نمی‌توان آنها را نادیده گرفت. باید برای تحقق منافع کشور تعامل کرد. بنابراین ما اصلاً یک سیاست منفعلانه نداریم که بنشینیم نگاه کنیم چه تصمیمی برای ما می‌گیرند؛ نه، حتی در خصوص یک مذاکرات احتمالی هسته‌ای هم طراحی داریم و برنامه‌ریزی کرده‌ایم. مذاکرات که به صورت غیر مستقیم جریان دارد. کانال سه کشور اروپایی برقرار است؛ با آقای گروسی و آژانس هسته‌ای همکاری داریم و یک ایده جدید برای حل مسائل مطرح است که داریم بررسی می‌کنیم. برنامه هسته‌ای هم به حرکت خود ادامه می‌دهد. توانمندی حوزه هسته‌ای نیز رو به پیشرفت است و در حال انجام مذاکرات مربوطه هستیم. همچنین توانمندی نظامی و دفاعی قوی‌ای داریم. البته کشور مشکلاتی دارد و قابل انکار نیست که بخشی از آن ناشی از تحریم‌ها و بخشی هم نشأت گرفته از مدیریت است که هر یک به نوبه خود سهم دارند.

«سیاست فشار حداکثری که «ترامپ» در دولت دوم خود آغاز کرده به معنای بستن روزنه‌هایی است که «بایدن» در دولت خود با هدف ایجاد فضا جهت بازگشت به برجام شکل داده بود. اما «ترامپ» ادعا کرده قصد به صفر رساندن فروش نفت ایران را دارد. بنابراین حتماً با شرایط متفاوتی روبه‌رو هستیم و به توجه به موعد نه چندان زیادی که به

که با ترکیه و سوریه داشت، با ما به اشتراک گذاشت. آقای پوتین با احمد الشرع، رهبر جریان حاکم بر سوریه تماس تلفنی داشت و معاون وزیر خارجه روسیه هم به سوریه سفر کرد. ما در مذاکرات «آستانه» با روسیه دو شریک جدی بودیم، سیاست‌مان در سوریه این است که عجله نداریم و فعلاً نظاره‌گر تحولات هستیم اما روسیه وارد تعامل و رفت و آمد با سوریه شده است و آقای لاوروف بعد از مذاکرات اخیری که در آستانه با سوریه داشت، بلافاصله به تهران آمد و نتیجه رایزنی‌های خود را برای ما توضیح داد. روسیه از سوی دیگر با آمریکایی‌ها تعامل داشت. آقای پوتین و ترامپ با یکدیگر تلفنی گفت‌وگو کردند و وزرای خارجه دو کشور در ریاض ملاقاتی داشتند که ما در جریان کامل این مذاکرات قرار گرفتیم. مشورت بسیار نزدیکی بین ما روسیه و چین وجود دارد. سفر آقای پزشک‌یان به روسیه بسیار مهم بود. سند مشارکت جامع راهبردی را بعد از ۲۰ سال امضا کردیم و روابط دو کشور وارد فاز جدیدی شد؛ یعنی ما هم با دوستان قدیم تعاملات خود را داریم و در حال گسترش آن هستیم، هم مذاکره با اروپایی‌ها را ادامه دادیم و هم در منطقه سیاست بسیار فعالانه در پیش گرفته‌ایم. واقعاً کلید

ثابت شود که سیاست فشار کارایی ندارد تا آن موقع بتوانیم در شرایط برابر پشت میز مذاکره بنشینیم. این کاری است که باید انجام دهیم و هیچ چاره‌ای جز این نیست. این سیاستی است که ما در پیش گرفتیم. به نظر من، آثار این سیاست به تدریج خود را نشان می‌دهد. دوستانی که تحلیل محتوا می‌کنند، می‌بینند که طرف مقابل به تدریج خود را با سیاست ما تنظیم خواهد کرد. ما برای نحوه ورود به مذاکره برنامه داریم، اما مذاکره باید از موضع برابر و احترام باشد. ملت ایران نشان داده است که به زبان زور، تهدید، فشار و تحریم پاسخ نمی‌دهد، اما به زبان احترام و کرامت پاسخ مثبت و سازنده می‌دهد. یک بار این سیاست را آزمایش کردند و نتیجه گرفتند. راهبرد درستی در دست اجرا داریم که امیدوارم نتایجش را ببینیم.

«در این راهبردی که اشاره می‌فرمایید، توان و سطح تاب‌آوری مردم چطور دیده شده است؟ ما تجربه سیاست چهارساله فشار حداکثری را داریم و خب کشور هم مقاومت کرد. ترامپ در این مقطع چهارساله در تحقق هدف خود شکست خورد اما این بار تصور می‌کند امکان بیشتری برای اجرای تام و تمام این سیاست دارد. سخنان اخیر آقای پزشک‌یان مبنی بر نتیجه بخشی زود هنگام این سیاست هم شاهی بر این گزاره بود. بنابراین سؤال مشخصاً از شما این است که آیا در راهبرد جاری که باز هم مبتنی بر صبر است، اقداماتی که در صنعت هسته‌ای جریان دارد، به عنوان حربه‌ای برای تقویت موضع مذاکراتی مورد توجه است؟ زیرا به نظر می‌رسد دولت آمریکا روند نتیجه‌بخشی تحریم‌ها بر اقتصاد ایران را به خوبی رصد می‌کند. راهبرد صبر ما مبتنی بر یک صبر انفعالی نیست، بلکه صبر همراه با ابتکار عمل است. در حالی که به صراحت می‌گوییم که تحت فشار حداکثری آمریکا مذاکره نمی‌کنیم، ولی مذاکرات‌مان با سه کشور اروپایی ادامه دارد. همین هفته گذشته دور چهارم آن را در ژنو برگزار کردیم و مذاکرات خوبی بود. البته یک واقعیت وجود دارد و آن اینکه نهایتاً آمریکا باید تحریم‌ها را بردارد، ولی اروپایی‌ها که در دور گذشته نقش واسط خوبی ایفا کردند، الان هم می‌توانند ایفا کنند. ما این مذاکرات با اروپایی‌ها را ادامه می‌دهیم و به موازات آن رایزنی‌های نزدیک با روسیه و چین ادامه دارد. لاوروف به تازگی به تهران آمد و نتیجه مشورت‌ها و رایزنی‌هایی